

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om produktion och rapportering av ekonomiska uppgifter om kommuner

Till förvaltningsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om produktion och rapportering av ekonomiska uppgifter om kommuner (RP 60/2019 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till förvaltningsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Eeva Mäenpää, finansministeriet
- konsultativ tjänsteman Jani Heikkinen, finansministeriet
- specialsakkunnig Denis Galkin, finansministeriet
- utvecklingschef Mikko Mehtonen, Finlands Kommunförbund
- professor Juha Lavapuro
- biträdande professor Pauli Rautiainen.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att kommunallagen och lagen om statskontoret samt sex andra lagar ändras. Det föreslås att det till kommunallagen fogas bestämmelser om produktion av information och om rapportering av ekonomisk information. Kommunerna och samkommunerna förpliktas att lämna särskilt föreskrivna ekonomiska uppgifter direkt från ekonomiförvaltningen till den riksomfattande informationsresurs som Statskontoret förvaltar.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2020.

I motiveringen till lagstiftningsordning granskas lagförslagen med avseende på kommunal självstyrelse, delegering av lagstiftningsbehörighet och skydd för personuppgifter samt offentligheten. Regeringen anser att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Eftersom propositionen innehåller bestämmelser om skydd för personuppgifter är det dock motiverat att begära grundlagsutskottets utlåtande om den.

Utlåtande GrUU 8/2019 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

I propositionen föreslår regeringen att kommunallagen kompletteras med en bestämmelse om produktion och lämnande av uppgifter om kommunens verksamhet, ekonomi och tjänsteproduktion till Statskontoret. Genom förslaget vill man göra det möjligt att få tillförlitlig, aktuell och jämförbar information om kommunernas ekonomi till stöd för kommunernas och statens beslutsfattande. Målet är också att bland annat förenkla praxis kring kommunernas produktion och rapportering av ekonomisk information.

Enligt propositionen (s. 34) medför förslaget om rapporteringsskyldighet kostnader av engångsnatur för kommunerna på kort sikt, men det möjliggör också kostnadsbesparingar på längre sikt. Enligt propositionsmotiven (s. 37) föreslås det på basis av nyttan av det föreslagna verksamhets sättet att statsandelen till kommunerna för ordnande av basservicen minskas med sammanlagt 600 000 euro 2022—2024. Regeringen utgår i propositionen från att den bestående kostnadsnyttan för kommunerna och samkommunerna blir större än minskningen.

Enligt 121 § 2 mom. i grundlagen ska bestämmelser om uppgifter som åläggs kommunerna utfärdas genom lag. Grundlagsutskottet har i sin praxis betonat att när kommunerna åläggs uppgifter ska det i enlighet med finansieringsprincipen också ses till att kommunerna har faktiska förutsättningar att klara av dem (se t.ex. GrUU 34/2013 rd, s.2/I, GrUU 30/2013 rd, s. 5/I, och GrUU 12/2011 rd, s. 2/I). Finansieringsprincipen ingår också i artikel 9.2 i Europeiska stadgan om lokal självstyrelse, där det sägs att de lokala myndigheternas ekonomiska resurser ska motsvara de uppgifter som tilldelats dem i grundlag och annan lag. Grundlagsutskottet har inte i sig några kommentarer till utgångspunkterna för propositionen när det gäller finansieringsprincipen. Men utskottet betonar att man noga måste följa kostnadseffekterna av den föreslagna reformen med avseende på både kostnader av engångsnatur och bestående kostnadsbesparingar, och vid behov vidta de åtgärder som finansieringsprincipen förutsätter.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande GrUU 8/2019 rd

Helsingfors 15.11.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johanna Ojala-Niemelä sd
vice ordförande Antti Häkkänen saml
medlem Outi Alanko-Kahiluoto gröna
medlem Bella Forsgrén gröna
medlem Hilikka Kemppi cent
medlem Mikko Kinnunen cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Mats Löfström sv
medlem Sakari Puisto saf
medlem Wille Rydman saml
medlem Heikki Vestman saml
medlem Tuula Väättäinen sd
ersättare Sanna Antikainen saf.

Sekreterare var

utskottsråd Liisa Vanhala.